

**ДУНДМАНХАЙДАЙ
АУДИТ ХХК**

15171 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг,
Бакула Ринбүүчийн гудамж, Оршил-2 төв, 5 давхар,
Утас: 9908 5151, 9199 1462, Факс: (976-11) 32 52 62,
И-мэйл: byambaahunnu@yahoo.com, Вэб: www.dumaudit.mn

2023.05.24 № 29
танай _____-ны № _____-т

“МЕРЕКС” ХК-ИЙН ГҮЙЦЭТГЭХ
ЗАХИРЛЫГ ТҮР ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ
Г.МАНЛАЙБАЯР БОЛОН ХУВЬЦАА
ЭЗЭМШИГЧДЭД

ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ТАЙЛАН
Санхүүгийн Тайлангийн Аудитын Талаарх Тайлан

Хязгаарлалттай санал дүгнэлт

Бид “Мерекс” ХК-ийн 2022 оны 12 сарын 31-ээрх өдрөөр дуусгавар болсон санхүүгийн байдлын тайлан, жилийн эцсээрх орлогын дэлгэрэнгүй тайлан, өмчийн өөрчлөлтийн тайлан, мөнгөн гүйлгээний тайлан болон ач холбогдол өндөртэй нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын хураангуйг багтаасан санхүүгийн тайлангийн тэмдэглэлээс бүрдсэн санхүүгийн тайланд аудит хийж гүйцэтгэлээ.

Бидний үзэж байгаагаар аудитын гол асуудалд дурдсан алдаа, зөрчлийг эс тооцвол “Мерекс” ХК-ийн 2022 оны 12 сарын 31-ээрх санхүүгийн байдал, тухайн жилийн санхүүгийн гүйцэтгэл болон мөнгөн гүйлгээг Санхүүгийн Тайлангын Олон Улсын Стандартуудын дагуу үнэн зөв толилуулсан байна.

Санал дүгнэлтийн үндэслэл

Бид энэхүү аудитын ажлыг Аудитын Олон Улсын Стандарт (АОУС)-уудын дагуу хийж гүйцэтгэв. Уг стандартуудын дагуу хүлээсэн үүрэг хариуцлагаа энэ тайлангийнхаа Санхүүгийн Тайлангийн Аудитад хүлээх Аудиторын Үүрэг Хариуцлага гэсэн хэсэгт харуулав. Бид санхүүгийн тайлангийн энэхүү аудитын ажилд хамаарах ёс зүйн шаардлагуудын дагуу Компаниас хараат бус ба эдгээр шаардлагуудын дагуух ёс зүйн бусад үүрэг хариуцлагаа бүрэн биелүүлсэн болно.

Бидний хийсэн аудит тус санхүүгийн тайлан, тодруулгад санал дүгнэлт өгөх хангалттай, зохистой үндэслэлийг бүрдүүлсэн бөгөөд аудитын дүнд үндэслэсэн санал, зөвлөмжийг аудитын тайланд тусгасан болно.

Аудитын гол асуудал

Тус компани нь доорх гол асуудалд анхаарах шаардлагатай байна. Үүнд:

1. Энэ нь нийт хөрөнгөөс өр төлбөрийн дүнг хасвал өөрийн хөрөнгийн дүн / 13,110,792.3 - 9,386,633.8 / = 3,730,158.5 мянган төгрөг буюу хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн дүн /6,500,500.0 мянган төгрөг/-гээс -2,770,341.5 мянган төгрөгөөр хөрөнгийн чадвар буурсан ба тайлант жилд 1,469.3 мянган төгрөгийн ашигтай ажилласан байна. Гэвч өөрийн хөрөнгийн төлбөрийн чадварыг нэмэгдүүлэх шаардлагатай байна

2. Санхүүгийн тайлангийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31- өдрийн байдлаар дансны авлага 3 дахин буюу 3,849,395.7 мянган төгрөг, бусад богино хугацаат өр төлбөр 4 дахин буюу 5,285,815.8 мянган төгрөгөөр тус тус өмнөх оны үлдэгдлээс өссөн, төсөвт төлөх татварын өглөгийг тооцоог барагдуулаагүй ба тооцоог хуулийн этгээд бүрээр тооцоог нийлж баталгаажуулаагүй байна.
3. Шүүхийн шийдвэртэй холбоотой 760,380.8 мянган төгрөгийн өр төлбөр буюу Мөнхээлбэстэй холбоотой 892,199.0 мянган төгрөгийн авлага шийдвэрлээгүй үлдэгдэлтэй;
4. Улсын бүртгэлийн гэрчилгээнд компанийн дүрэм, гүйцэтгэх удирдлага болон эцсийн өмчлөгчийн шинэчлэл өөрчлөлтийг хийгээгүй;
5. Компанийн харилцах дансыг ШШГАлбанаас битүүмжилсэн асуудал шийдээгүй ба Г. Манлайбаярын ХААН банкны 5075433113 (MNT) харилцах дансаар гүйлгээ хийж буй нь харилцах дансны үлдэгдлийн баталгаажилт хангахгүй байна.
6. Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 12 дугаар зүйл 12.1-д "Хөрөнгө, төлбөр тооцооны тооллого хийх зохион байгуулалтын асуудлыг аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага, ерөнхий нягтлан бодогч нар хариуцна.", 12.2-д "Хөрөнгө, төлбөр тооцооны тооллогыг дараах тохиолдолд заавал хийнэ: 12.2.1. жилийн санхүүгийн тайлан гаргахын өмнө; 12.2.2. эд хөрөнгө хариуцагч болон эд хөрөнгийн тооцоотой холбоотой ажигтан солигдох үед; 12.2.3. эд хөрөнгө дутагдсан, эд хөрөнгийг хууль бусаар зарцуулсан байж болзошгүй гэж үзсэн үед; 12.2.5. аж ахуйн нэгж, байгууллагыг өөрчлөн байгуулах, татан буулгах тухай шийдвэр гарсан, дампуурлын хэрэг үүсгэсэн үед; 12.2.6. хуульд заасан бусад тохиолдолд; гэсэн заалтууд хэрэгжээгүй тул үндсэн хөрөнгө, бараа материалын үлдэгдлийг баталгаажуулах буюу залруулах боломжгүй байгаа нь тасралтгүй үйл ажиллагаанд эрсдэл учирч болзошгүй ба тайлант үед алдагдалтай ажилласан нь санхүүгийн тайлангийн "Тасралтгүй байх", "Иж бүрэн байх" гэсэн батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Эдгээр нь компанийн үйл ажиллагаа санхүүгийн тайланд хязгаарлалттай санал дүгнэлт өгч байна.

Удирдлага болон Засаглах Эрх Мэдэл Бүхий Этгээдүүдийн Санхүүгийн Тайланд хүлээх Үүрэг Хариуцлага

Удирдлага нь санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартуудын дагуу эдгээр санхүүгийн тайланг бэлтгэх, үнэн зөв толилуулах хариуцлага хүлээх бөгөөд мөн залилан эсвэл алдаанаас үүдэх материаллаг алдаатай тайлагналгүй санхүүгийн тайлангуудыг бэлтгэх боломжтой болгоход зайлшгүй чухал гэж өөрийн тодорхойлсон дотоод хяналтуудын талаарх хариуцлагыг хүлээнэ.

Санхүүгийн тайланг гаргахдаа удирдлага Компанийн үйл ажиллагааг зогсоох юм уу татан буулгахаар төлөвлөсөн эсвэл ингэхээс өөр бодит сонголт байхгүй байхаас бусад тохиолдолд санхүүгийн тайлангуудаа гаргахдаа удирдлага тасралтгүй байх зарчмын дагуу үйл ажиллагаагаа зогсолтгүй явуулах компанийн чадамжийг үнэлэх, боломжтой бол тасралтгүй байх зарчимтай холбоотой асуудлуудыг тодруулах, нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх суурийг хэрэглэх үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ.

Засаглах эрх мэдэл бүхий этгээдүүд нь Компанийн санхүүгийн тайлагналын үйл явцад хяналт тавих үүрэг хариуцлагатай байна.

Санхүүгийн Тайлангийн Аудитад хүлээх Аудиторын Үүрэг Хариуцлага

Залилан эсвэл алдаанаас үүссэн материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан нь бүхэлдээ анги эсэх талаарх үл үндэслэлтэй нотолгоо олж авах, дүгнэлт бүхий аудиторын тайлан гаргах нь бидний зорилго юм. Үл үндэслэлтэй нотолгоо гэдэг нь өндөр түвшний нотолгоо боловч АОУС-ын дагуу хийгдсэн аудитын ажлаар байгаа материаллаг буруу илэрхийллийг байнга илрүүлдэг гэсэн нотолгоо болохгүй. Буруу илэрхийлэх явдал нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох ба хэрэв тэр нь дангаараа эсвэл нийтдээ санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргасан хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх магадлалтай бол материаллагт тооцогддог.

Бид засаглах эрх мэдэл бүхий этгээдүүдтэй аудитын хамрах цар хүрээ, цаг хугацаа, бусад хамааралтай асуудлуудаас гадна аудитаар илэрсэн томоохон чухал асуудлууд болон аудитын явцад ажиглагдсан дотоод хяналтын сул талуудын талаар компаниас ирүүлсэн баримт материалын хүрээнд илэрсэн дутагдал, зөрчлийн талаарх асуудлыг зөвлөмжөөр удирдлагад танилцуулан хүргүүлсэн болно.

Тайлангийн хэрэглээний хязгаарлалт

Энэхүү аудиторын тайланг Компанийн тухай хуулийн 94.1, 95.1 дүгээр зүйлүүдэд заасны дагуу компанийн удирдлага, хувьцаа эзэмшигчдэд зориулан бэлтгэсэн. Бид уг тайлангийн агуулгын хүрээнд аливаа нэг гуравдагч этгээдийн өмнө ямар нэг хариуцлага хүлээхгүй болно.

ЗАХИРАЛ АУДИТОР Ж.БЯМБАЖАВ
"Дундманхайдай Аудит" ХХК
Монгол Улс, Улаанбаатар хот

2023 он 05 сар 24 өдөр

НЭГ. АУДИТЫН ХИЙСЭН САНХҮҮ ТАЙЛАНГУУД

МЕРЕКС ХК

/төгрөгөөр/

1.1 АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮ БАЙДЛЫН ТАЙЛАН

№	Үзүүлэлт	2022 оны 12 сарын 31	2021 оны 12 сарын 31
1.1.1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө	212,755,285.76	270,054,472.73
1.1.2	Дансны авлага	5,606,868,047.94	1,757,472,347.94
1.1.3	Татвар, НДШ – ийн авлага	314,120,016.00	314,120,016.00
1.1.4	Бусад авлага	1,515,903,261.41	1,287,400,030.38
1.1.6	Бараа материал	325,488,164.22	287,942,867.15
1.1.7	Урьдчилж төлсөн зардал/тооцоо	424,566,108.18	130,752,500.00
1.1.9	Борлуулах зорилгоор эзэмшиж буй эргэлтийн бус хөрөнгө (борлуулах бүлэг хөрөнгө)	1,809,448,499.99	449,013,454.54
1.1.11	Эргэлтийн хөрөнгийн дүн	10,209,149,383.51	4,496,755,688.74
1.2.1	Үндсэн хөрөнгө	2,835,009,733.71	3,306,670,342.25
1.2.2	Биет бус хөрөнгө	72,633,176.12	72,633,176.12
1.2.8	Бусад эргэлтийн бус хөрөнгө	-	40,500,000.00
1.2.10	Эргэлтийн бус хөрөнгийн дүн	2,907,642,909.83	3,419,803,518.37
1.3	Нийт хөрөнгийн дүн	13,116,792,293.34	7,916,559,207.11
2.1.1.1	Дансны өглөг	1,484,530,154.81	1,484,530,154.81
2.1.1.2	Цалингийн өглөг	113,093,960.97	109,479,324.97
2.1.1.3	Татварын өр	771,882,720.58	626,556,660.48
2.1.1.4	НДШ - ийн өглөг	291,158,564.77	251,696,308.41
2.1.1.5	Богино хугацаат зээл	8,000,000.00	8,000,000.00
2.1.1.8	Урьдчилж орсон орлого	15,285,000.00	290,740,000.00
2.1.1.10	Бусад богино хугацаат өр төлбөр	6,702,683,412.41	1,416,867,604.00
2.1.1.13	Богино хугацаат өр төлбөрийн дүн	9,386,633,813.54	4,187,870,052.67
2.2	Өр төлбөрийн нийт дүн	9,386,633,813.54	4,187,870,052.67
2.3	Өмч	6,500,500,000.00	6,500,500,000.00
2.3.2	-хувийн		

2.3.3	-хувьцаат	6,500,500,000.00	6,500,500,000.00
2.3.9	Хуримтлагдсан ашиг	(2,770,341,520.20)	(2,771,810,845.56)
2.3.11	Эздийн өмчийн дүн	3,730,158,479.80	3,728,689,154.44
2.4	Өр төлбөр ба эздийн өмчийн дүн	13,116,792,293.34	7,916,559,207.11

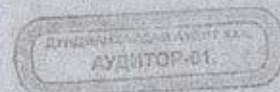

1.2 АУДИТ ХИЙСЭН ОРЛОГЫН ДЭЛГЭРЭНГҮЙ ТАЙЛАН

Үзүүлэлт	2022 оны 12 сарын 31	2021 оны 12 сарын 31
Борлуулалтын орлого (цэвэр)	4,825,269,683.83	540,767,272.73
Борлуулалтын өртөг	3,520,135,550.87	1,496,463,440.32
Нийт ашиг (алдагдал)	1,305,134,132.76	-955,696,167.59
Бусад орлого	-	1,321,932.30
Борлуулалт, маркетингийн зардал	161,518,143.02	0.00
Ерөнхий ба удирдлагын зардал	1,140,872,294.89	39,853,555.65
Бусад зардал	1,000,000.00	0.00
Татвар төлөхийн өмнөх ашиг (алдагдал)	1,743,694.85	-994,227,790.94
Орлогын татварын зардал	274,369.48	0.00
Тайлангийн үеийн орлогын татварын зардал	274,369.48	
Татварын дараахь ашиг (алдагдал)	1,469,325.36	-994,227,790.94
Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)	1,469,325.36	-994,227,790.94
Орлогын нийт дүн	1,469,325.36	-994,227,790.94

1.3 АУДИТ ХИЙСЭН ӨМЧИЙН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ТАЙЛАН

№	Үзүүлэлт	Өмч	Хуримтлагдсан ашиг	Нийт дүн
8	2020 оны 12-р сарын 31-ны үлдэгдэл	6,500,500,000.00	(1,777,583,054.61)	4,722,916,945.39
1	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлтийн нөлөө, алдааны залруулга	0.0	0.00	0.00
2	Залруулсан үлдэгдэл	6,500,500,000.0	(1,777,583,054.61)	4,722,916,945.39
3	Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)	0.0	(994,227,790.94)	(994,227,790.94)
8	2021 оны 12-р сарын 31-ны үлдэгдэл	6,500,500,000.0	(2,771,810,845.55)	3,728,689,154.45
1	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлтийн нөлөө, алдааны залруулга			
2	Залруулсан үлдэгдэл		(2,771,810,845.56)	3,728,689,154.44
3	Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)		1,469,325.36	1,469,325.36
8	2022 оны 12-р сарын 31-ны үлдэгдэл	6,500,500,000.0	(2,770,341,520.20)	3,730,158,479.80

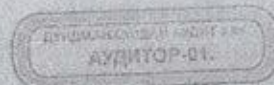
1.4 АУДИТ ХИЙСЭН МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН

№	Үзүүлэлт	2022 оны 12 сарын 31	2021 оны 12 сарын 31
1.1	Мөнгөн орлогын дүн	794,101,208.82	498,809,000.00
1.1.1	Бараа борлуулсан, үйлчилгээ үзүүлсний орлого	811,741,208.82	208,069,000.00
1.1.6	Бусад мөнгөн орлого	-17,640,000.00	290,740,000.00
1.2	Мөнгөн зарлагын дүн	1,191,463,583.39	734,186,657.27
1.2.1	Ажиллагчдад төлсөн	115,637,866.26	62,496,774.00
1.2.2	Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн	0.00	2,000,000.00
1.2.3	Бараа материал худалдан авахад төлсөн	388,875,017.40	618,471,442.00
1.2.4	Ашиглалтын зардалд төлсөн	15,095,391.96	3,266,598.30
1.2.5	Түлш шатахуун, тээврийн хөлс, сэлбэг хэрэгсэлд төлсөн	305,963,001.17	17,742,209.45
1.2.7	Татварын байгууллагад төлсөн	1,786.60	122.23
1.2.9	Бусад мөнгөн зарлага	365,890,520.00	30,209,511.29
1.3	Үндсэн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	-397,362,374.57	-235,377,657.27
2.1	Мөнгөн орлогын дүн	123,194,780.00	150,437,500.00
2.1.5	Бусдад олгосон зээл, мөнгөн урьдчилгааны буцаан төлөлт	123,194,780.00	150,437,500.00
2.2	Мөнгөн зарлагын дүн	32,388,842.40	4,415,539.53
2.2.1	Үндсэн хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн	0,074,400.00	
2.2.5	Бусдад олгосон зээл болон урьдчилгаа	26,314,442.40	4,415,539.53
2.3	Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	90,805,937.60	146,021,960.47
3.1	Мөнгөн орлогын дүн	545,461,672.49	354,994,630.00
3.1.1	Зээл авсан, өрийн үнэт цаас гаргаснаас хүлээн авсан	545,461,672.49	354,994,630.00
3.2	Мөнгөн зарлагын дүн	296,204,422.49	0.00
3.2.1	Зээл, өрийн үнэт цаасны төлбөрт төлсөн мөнгө	296,204,422.49	
3.3	Санхүүгийн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	249,257,250.00	354,994,630.00
4.1	Бүх цэвэр мөнгөн гүйлгээ	-57,299,186.97	265,638,933.20
5	мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	270,054,472.73	4,415,539.53
6	мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	212,755,285.76	270,054,472.73

Санхүү тайлан нь дүгнэлтийн салшгүй хэсэг болно.

ДУНДМАНХАЙДАЙ АУДИТ ХХК

2023.05.24

Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга 2022.12.31

КОМПАНИЙ ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭЛЭЛ

"Мерекс" ХК нь 2012 онд гадаад худалдаа, барилгын материалын худалдааны чиглэлээр анх үүсгэн байгуулагдсан байна.

Санхүүгийн зохицуулах хороо нь 2013 оны 12-р сард "Мерекс" ХХК-ийн нийтэд санал болгон худалдах үнэт цаасыг бүртгэх хүсэлтийг хэлэлцэж, 514 дүгээр тогтоолоор баталж, 2014 оны 1-р сард Монголын хөрөнгийн бирж компанийн үнэт цаасыг бүртгэж авснаар "Мерекс" хувьцаат компани болж 2014 оны 8 сард үйлдвэрээ бүрэн угсарч дуусч 2015 оноос бетон зуурмагийн үйлдвэрлэлээ албан ёсоор эхлүүлсэн байна.

Мерекс ХК нь цагт 150 м3 бетон зуурмаг үйлдвэрлэх хүчин чадалтай, TW-2500 маркийн дэвшилтэд төхөөрөмж бүхий БНСУ-д үйлдвэрлэгдсэн автоматжуулсан бетон зуурмагийн үйлдвэртэй. Мерекс бетон зуурмагийн үйлдвэр нь орон сууцны барилга, зам, нисэхийн зурвас болон бусад бүтээн бэйгуулалт, барилгажилтад ашиглагдах MNS1185-99 стандартыг хангасан M100-M600 хүртэлх маркийн бетон зуурмагийг үйлдвэрлэдэг.

Алсдаа бетон зуурмаг үйлдвэрлэж түгээхээс гадна нэмүү өртөг шингэсэн бетон хийцийн үйлдвэрлэлийг цогцоор нь хөгжүүлэх зорилготой ба өөрөө өөрийгөө түүхий эдээр хангах стратегийг баримтлан ажиллаж байна.

Тус үйлдвэр нь Сонгинохайрхан дүүргийн 20-р хорооны Нутаг дэвсгэр дээр байрладаг.

2022 онд 10-11 үндсэн ба гэрээт ажилчидтайгаар үйл ажиллагаагаа явуулж байна.

Компани нь Монгол Улсын Барилга, Хот Байгуулалтын Яамнаас Аж ахуйн үйл ажиллагааны тусгай зөвшөөрөл авч ажиллаж байна.

№	Олгосон огноо	Т/З-ийн дугаар	Эрхлэх үйл ажиллагааны төрөл	Үйлчлэх хүрээ	Тусгай зөвшөөрлийн хугацаа
1	2022-12-09	Дугаар МУ18-048/22	Бетон зуурмаг үйлдвэрлэх	Орон нутаг, хот	5 жил

Мерекс ХК (цаашид "компани" гэх) нь Регистр 5631084, Улсын бүртгэлийн гэрчилгээ 9010001122 дугаартай 2 гишүүнтэй 6,500,500.0 мянган төгрөгийн өөрийн хөрөнгөтэй Данаасүрэн овогтой Батцэцэг, Мөнх-Эрдэнэ овогтой Ундрал нар анх үүсгэн байгуулсан байна. Гүйцэтгэх захирлаар 2013 оны 07 дугаар сараас Мөнхдулам овогтой Мөнхзолбоо ажилласан бөгөөд 2021 оны 03 дугаар сарын 15-ний өдрөөс ТУЗ-ийн 21/03/15/01 дугаар тогтоолоор ажлаас чөлөөлсөн байна. Гэвч ажил үүргээ Мөнхдулам овогтой Мөнхзолбоо нь хүлээлгэн өгөөгүй ба түүнтэй холбоотой 892,199.0 мянган төгрөгийн авлага шийдвэрлээгүй байна.

Компани нь үйл ажиллагаа явуулах үүднээс 2021 оны 04 дүгээр сарын 15-ний өдрийн ТУЗ-ийн 21/04/15/01 дугаар тогтоолоор Г.Манлайбаярыг гүйцэтгэх захирлаар түр орон гүйцэтгэгчээр томилохыг Г.Бямбабаярт хариуцуулсан байна. Үүний дагуу компанийн дүрэм, гүйцэтгэх удирдлагыг Улсын бүртгэлийн гэрчилгээнд шинэчлэл өөрчлөлтийг хийгээгүй байна.

Тус аудитын ажлыг компанийн 2022 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан болон холбогдох харилцах болон бараа материалын орлогын баримт, аудитын асуулга, компанийн бичиг баримтын

Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга 2022.12.31

хүрээнд тус аудитын компанийн аудитор Ж.Бямбажав, Б.Цэвэлмаа нар 2023 оны 04 дүгээр сарын 15-ний өдрөөс 05 дугаар сарын 05-ний өдрийг хүртэлх хугацаанд хийж гүйцэтгэлээ.

Компанийн эрх бүхий албан тушаалтны талаарх мэдээлэл

№	Овог Нэр	Албан тушаал	Эзэмшиж хувьцааны хувь	Буй
1	Г.Манлайбаяр	Гүйцэтгэх захирал /орлон гүйцэтгэгч/	0 %	
2	Б.Цэрэнханд	Нягтлан бодох /гэрээт/	0 %	

ТӨЛӨӨЛӨН УДИРДАХ ЗӨВЛӨЛИЙН ГИШҮҮДИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

№	Овог Нэр	Гишүүнчлэл	Эзэмшиж хувьцааны хувь	Буй
1	Г. Бямбабаяр	ТУЗ-ийн дарга	42,46 %	
2	Л.Чулуунбаатар	ТУЗ-ийн гишүүн	0 %	
3	М.Ундрал	ТУЗ-ийн гишүүн	12 %	
4	Э.Эрдэнэсүх	ТУЗ-ийн гишүүн	0 %	
5	Г.Манлайбаяр	ТУЗ-ийн гишүүн	0 %	

НӨЛӨӨ БҮХИЙ ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧИД

№	Овог Нэр	Эзэмшиж буй хувьцааны хувь	Бусад компанийн хувьцааг эзэмшиж буй байдал	Түүнтэй нэгдмэл сонирхолтой этгээд
1	STANDARD INVESTMENT	27.07 %	Байхгүй	Байхгүй
2	MONGOLIA CAPITAL AG	8.48 %	Байхгүй	Байхгүй
3	МӨНХ-ЭРДЭНЭ УНДРАЛ	12 %	Байхгүй	Байхгүй
4	ГОМБОЖАВ БЯМБАБАЯР	42.46 %	Байхгүй	Байхгүй

Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга 2022.12.31

НӨЛӨӨ БҮХИЙ ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧДИЙН ТҮҮХ

№	Овог Нэр	Эзэмшиж байсан хувьцааны хувь	Эзэмшиж байсан огноо
1	РИЙЧ ШЕЛ ХХК	16.3 %	2018-07-31
2	ВОРЛДФРЕНДС ХХК	28 %	2018-07-31

Мөрөкс ХК нь 65,005,000 ширхэг хувьцаанд 439 хувьцаа эзэмшигч бүртгэлтэй байна

Компанийн Улсын бүртгэлийн гэрчилгээнд гүйцэтгэх удирдлага томилсон тушаалын болон компанийн эцсийн өмчлөгчийн бүртгэлийн шинэчлэл хийгээгүй байна.

Үүнтэй уялдан компанийн удирдлага болон хувьцаа эзэмшигчид нар өөрчлөгдсөнтэй холбоотой компанийн дүрмийг шинэчлэн баталгаажуулах шаардлагатай байна.

Тус компанийн 2022 оны санхүүгийн үзүүлэлтийг товч харуулбал:

САНХҮҮГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ /мянган төгрөг/

- Нийт хөрөнгө-11,614,735.2₮
- Өр төлбөрийн нийт дүн-7,884,509.7₮
- Эзэмшигчдийн өмчийн дүн-6,500,500.0₮
- Нийт гаргасан хувьцаа-65,005,000ш

ОРЛОГО ҮР ДҮНГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ/мянган төгрөг/

- Нийт борлуулалтын орлого-4,818,525.6₮
- Борлуулсан бүтээгдэхүүний өртөг-3,582,320.6₮
- Хуримтлагдсан ашиг/ алдагдал--(2,770,274.5₮)
- Тайлант үеийн цэвэр ашиг/алдагдал- 1,536.3₮
- Нэгж хувьцааны дансны үнэ-100₮

САНХҮҮГИЙН ХАРЬЦААНУУД

- Нийт хөрөнгийн өгөөж /ROA/- (1.322716)
- Хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн өгөөж /ROE/-(2.363356)
- Нийт хөрөнгийн эргэц /ROTA/-(0.238685)
- Нэгж хувьцааны өгөөж /EPS/- (0.023)

Тус компани тайлант үед ашигтай тайлагнасан боловч санхүүгийн тайлангийн хуримлагдсан ашиг, өөрийн хөрөнгийн төлбөрийн чадварыг нэмэгдүүлэх шаардлагатай байна.

01. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН БЭЛТГЭХ ҮНДЭСЛЭЛ, СУУРЬ

Тус компани нь Сангийн сайдын 2017 оны 12 дугаар сарын 14-ны өдрийн 361 дугаар "Маягт заавар батлах тухай" тушаалын Аж ахуйн нэгжид мөрдөгдөх "Санхүүгийн тайлан, тодруулгыг бэлтгэх заавар" 1 дүгээр, "Санхүүгийн тайлангийн А маягт"-ыг 2 дугаар хавсралтуудыг үндэслэн бэлтгэсэн.

Компаний хувьцаа эзэмшигчид компаний өр төлбөрийг барагдуулах хангалттай мөнгөн хөрөнгөтэй байлгахыг хүлээн зөвшөөрдөг учраас компани санхүүгийн тайлангаа тасралтгүй байх зарчмын дагуу бэлтгэдэг.

Компани нь цаашид компаний үйл ажиллагаа тасралтгүй үргэлжлэнэ гэсэн төсөөлөл дээр санхүүгийн тайланг бэлтгэсэн.

Санхүүгийн тайлан бэлтгэх үндсэн зарчим

Компани санхүүгийн тайлангаа Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандарт (цаашид СТОУС гэх), Олон улсын санхүүгийн тайлагналын стандартын Тайлбарын байнгын хорооноос баталсан тайлбар, Монгол Улсын холбогдох хууль, тогтоомж болон Сангийн яамнаас баталсан "Аж ахуйн нэгж, байгууллагын үйл ажиллагаанд мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны жагсаалт, дансны үлгэрчилсэн заавар", "Аж ахуйн нэгж, байгууллагын санхүүгийн тайлан бэлтгэх, гаргах аргачлал"-ын дагуу нягтлан бодох бүртгэл хөтөлж, санхүүгийн тайлан бэлтгэдэг.

Үйл ажиллагааны болон санхүүгийн тайланг бэлтгэсэн валют

Компанийн үйл ажиллагааны үндсэн валют нь Монгол Улсын мөнгөн тэмдэгт "төгрөг" юм. Хавсаргасан санхүүгийн тайланг төгрөгөөр бэлтгэсэн.

02. НЯГТЛАН БОДОХ БҮРТГЭЛИЙН ОНЦЛОХ БОДЛОГУУД

1. Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө

Мөнгөн гүйлгээний тайлангийн зорилгоор мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө нь касс дахь бэлэн мөнгө ба банкинд харилцах дансуудаас бүрддэг. Мөнгөн хөрөнгийг банкинд байлгах нь ямар нэг эрсдэл агуулахгүй. Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгийг нэрлэсэн үнээр нь бүртгэдэг. Гадаад валютаархи мөнгөн хөрөнгийг Монголбанкнаас зарласан албан ханшаар төгрөгт шилжүүлж бүртгэдэг.

2. Борлуулалтын ба бусад авлагууд

Борлуулалтын болон бусад авлагуудыг анх бүртгэхдээ нэрлэсэн үнээр нь бүртгэх бөгөөд найдваргүй авлагыг бүртгэх шууд данснаас хасах аргын дагуу авлагыг найдваргүй нь нотлогдсон үед найдваргүй авлагын зардлаар хүлээн зөвшөөрч бүртгэх ба найдваргүй болсон авлагын дүнгээр дансны авлагыг бууруулна.

3. Бараа материал

Компаний бараа материалд бизнесийн хэвийн үйл ажиллагааны явцад худалдан борлуулахаар эзэмшиж байгаа хөрөнгө, эсвэл үйлчилгээ үзүүлэхэд ашиглах гэж байгаа материал болон хангамжийн зүйлс хэлбэрээр байгаа хөрөнгө орно.

Бараа материалын өртөгт худалдан авалтын өртөг, хувиргалтын зардал болон одоогийн байршил ба нөхцөлд бараа материалыг авчрахтай холбоотой гарсан зардал орно. Худалдан авалтын өртөг нь худалдан авсан үнэ, гаалийн татвар, хураамж, тээврийн зардал, бусад холбогдох зардлуудаас бүрдэнэ.

Цэвэр боломжит үнэ цэнэ нь байгууллагын тодорхойлсон үнэ байдаг бол бодит үнэ цэнэ нь холбоогүй талуудын ажил гүйлгээгээр зохих мэдлэгтэй, арилжаанд оролцоход бэлэн байгаа талуудын хооронд хөрөнгийг солилцох, эсвэл өр төлбөрөөр тооцож болох дүн юм.

4. Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгийн анхны өртөг нь худалдаж авсан үнэ, импортын татвар, нөхөн олгохгүй худалдан авалтын бусад татварууд болон хөрөнгийг байршуулах, зориулалтаар нь ашиглахад бэлэн болгохтой шууд холбоотой гарах зардлаас бүрддэг. Үндсэн хөрөнгийг ашиглалтанд оруулснаас хойш гарсан зардлуудыг тухайлбал засвар үйлчилгээний зардлыг тухайн зардал гарсан жилийн үр дүнгийн тайланд тусгадаг. Харин тухайн зардал гарснаар хөрөнгийг анх авах үеийн тооцоолсон бүтээмж нэмэгдэж, хөрөнгөөс олох эдийн засгийн ирээдүйн үр өгөөжийг нэмэгдүүлсэн нь тодорхой батлагдаж байвал гарсан зардлыг хөрөнгийн өртөг дээр нэмж капиталжуулна. Үндсэн хөрөнгийн үнэ цэнийг тогтмол хянаж, НББОУС-16-ын дагуу дансны үнэ, балансын өдрөөрхи бодит үнэ цэнийн хооронд материаллаг зөрүү гарсан нөхцөлд дахин үнэлгээ хийдэг.

Дахин үнэлгээний нэмэгдлийг дахин үнэлгээний нөөц дансанд тусгана. Харин дахин үнэлгээний бууралтыг тухайн хөрөнгийн хувьд үүссэн өмнөх жилийн нэмэгдлийн дүнг тэг болтол дахин үнэлгээний нөөц дансыг бууруулна. Бусад бүх тохиолдолд дансны үнийн бууралтыг орлогын тайланд тусгана.

Үндсэн хөрөнгийн элэгдлийг тухайн хөрөнгийг ашиглах боломжтой болсон үеэс эхэлж байгуулдаг ба стандартын дагуу шулуун шугамын арга, үлдэгдлийг бууруулах арга, бүтээгдэхүүний нэгжийн аргуудаас ашиглаж болох хэдий ч Монгол улсын аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай хуулийн дагуу шулуун шугамын аргаар элэгдэл тооцож байгуулдаг, үндсэн хөрөнгийн элэгдүүлэх хугацаа дараах байдалтай байна.

№	Үндсэн хөрөнгийн бүлэг	Татварын хуулиар	Компаний хувьд
		Ашиглах хугацаа (жилээр)	Ашиглах хугацаа (жилээр)
1.	Барилга, байгууламж	25	25
2.	Машин, механизм, техник, тоног төхөөрөмж	10	10
3.	Компьютер, түүний эд анги, программ хангамж	2	2
4.	Бусад үндсэн хөрөнгө	10	10

Үндсэн хөрөнгийг данснаас хасахдаа үлдэгдэл өртгийн дүнгээр хөрөнгө данснаас хассаны гарзыг, худалдан борлуулах үед хөрөнгийн үлдэгдэл өртөг, худалдсан үнийн зөрүүгээр хөрөнгө худалдан борлуулсны олз, гарзыг хүлээн зөвшөөрдөг.

5. Дансны ба бусад өглөг

Дансны болон бусад өглөгийг анх бүртгэхдээ нэрлэсэн үнээр нь бүртгэдэг бөгөөд дараагийн тайлант хугацаа бүрт хөнгөлөлт нь материаллаг биш бол өртөг болж, өглөгийг хорогдуулан бүртгэнэ.

6. Хувьцаат капитал

Энгийн хувьцаа

Энгийн хувьцааг өөрийн хөрөнгөөр ангилна. Энгийн хувьцаа гаргахтай шууд холбоотой гарсан зардлуудыг татварыг нь суутгасан цэвэр дүнгээр өөрийн хөрөнгийг бууруулан бүртгэдэг. Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуульд заасны дагуу компанийн хувьцаа нь компанид хөрөнгө оруулж, түүнийг үндэслэн санал санал өгөх, ногдол ашиг авах, компанийг татан буулгасны дараа үлдсэн эд хөрөнгийг худалдсанаас олсон орлогоос хувь хүртэх зэрэг хувьцаа эзэмшигчийн эрхийг гэрчилнэ.

Халаасны хувьцаа

Өөрийн хөрөнгөөр бүртгэсэн энгийн хувьцааг эргүүлэн худалдан авахдаа төлсөн, ийнхүү худалдан авахтай холбоотой гарсан бүх зардлуудыг, татварыг нь хассан цэвэр дүнгээр өөрийн хөрөнгийг бууруулан бүртгэдэг. Эргүүлэн худалдан авсан хувьцааг халаасны хувьцаагаар ангилах ба нийт өөрийн хөрөнгийн бууралт байдлаар харуулдаг. Харин халаасны хувьцааг дахин гаргасан, худалдсан бол хүлээн авсан мөнгөн дүнгээр өөрийн хөрөнгийг нэмэгдүүлэх ба тухайн гүйлгээнээс бий болсон илүү ба дутуугийн зөрүүг хуримтлагдсан ашгаас нөхөх эсвэл ашгийг нэмэгдүүлэх байдлаар залруулдаг.

7. Орлого хүлээн зөвшөөрөх

Орлогыг хүлээн авсан эсвэл хүлээн авахаар хүлээгдэж буй төлбөрийн бодит үнэ цэнээр бүртгэнэ. Орлогод зөвхөн тухайн бизнесийн үйл ажиллагаанаас хүлээн авсан болоод ирээдүйд хүлээн авах эдийн засгийн өгөөжийн дотогш урсгал хамаарна. Суутгасан татвар, барааны болон үйлчилгээний хураамж, нэмэгдсэн өртгийн татвар зэрэг гуравдагч талын өмнөөс цуглуулсан дүн нь аж ахуйн нэгжийн эдийн засгийн өгөөжид хамаарахгүй бөгөөд эзэмшигчдийн өмчийг нэмэгдүүлэхгүй. Иймээс эдгээрийг орлогын дүнгээс хасч тооцдог.

Компани тайлант хугацаанд үйлдвэрлэж, хэрэглэгчдээс нэхэмжилсэн барааны үнийг борлуулалтын орлогод бүртгэдэг бөгөөд борлуулалтын орлогыг хүлээн авсан буюу хүлээн авахаар хүлээгдэж буй мөнгө түүнтэй адилтгах хөрөнгийн нэрлэсэн үнээр хэмжиж, тайлагнадаг.

Гадаад валютын хөрвүүлэлт

Санхүүгийн тайлант төгрөгөөр илэрхийлсэн бөгөөд компани үйл ажиллагаагаа явуулдаг албан ёсны мөнгөн тэмдэгт нь Монгол улсын мөнгөн тэмдэгт төгрөг юм. Гадаад валютаар хийгдсэн ажил гүйлгээг тухайн валютаар болон гүйлгээ хийгдэх үеийн Монголбанкнаас зарласан албан ханшаар төгрөгт шилжүүлэн, төгрөг/валютаар давхар бүртгэдэг. Гадаад валютаархи мөнгөн хөрөнгө, тооцооны дансыг балансын дуусгавар болсон өдрийн албан ханшаар төгрөгт шилжүүлэн бүртгэсэн. Гадаад валютаар хийгдсэн ажил гүйлгээнээс үүссэн зөрүүг орлогын тайланд тусгагддаг. Гадаад валютаар илэрхийлэгдсэн мөнгөн бус зүйлсийг түүхэн өртгөөр нь тооцож, тухайн ажил гүйлгээ анх гарсан өдрийн ханшаар хөрвүүлэн бүртгэдэг. Гадаад валютаар илэрхийлэгдсэн мөнгөн бус зүйлсийг нэрлэсэн үнээр нь бүртгэдэг бөгөөд нэрлэсэн үнийг тогтоосон өдрийн ханшаар хөрвүүлэн балансад тусгадаг.

8. Ажилчдын тэтгэвэр, тэтгэмж

Ажилчдын богино хугацааны тэтгэмжид цалин хөлс, нийгмийн даатгалын шимтгэл, ээлжийн амралтын цалин, өвчтэй хугацааны тэтгэмж, арван хоёр сарын дотор төлөгдөх ашгийн хувиарлалт, шагнялын өгнэг болон мөнгөн бус тэтгэмжүүд болох эмнэлгийн үйлчилгээ, байрны хөлс, унааны хөлс, үнэгүй буюу хөнгөлөлттэй бараа үйлчилгээ ордог.

9. Орлогын албан татвар

Тайлант үеийн татвар гэдэгт тайлант үеийн татвар ногдуулах ашиг (алдагдал)-аас тооцсон орлогын албан татварын өглөгийн дүн болон хойшлогдсон татварын өглөг эсвэл хойшлогдсон татварын хөрөнгөөс бүрддэг. Тайлант жилийн татвар нь тухайн жилийн орлогоос хуулийн дагуу тогтоосон татварын хувиар ногдуулсан татварын өглөгийн дүн юм.

Хойшлогдсон татварын хөрөнгө болон татварын өглөг нь санхүүгийн байдлын тайлан дахь хөрөнгө, эсвэл өр төлбөрийн дансны үнэ ба татварын суурь хоёрын хоорондох зөрүүнээс үүсдэг. Түр зөрүү нь хоёр хэлбэртэй бөгөөд эдгээр нь зэрэг тодорхойлогдоггүй, аль нэг нь л байна. Үүнд:

- *татвар ногдох түр зөрүү* гэдэг нь хөрөнгө эсвэл өр төлбөрийн дансны үнийг нөхөх эсвэл барагдуулах үед ирээдүйн тайлант үеийн татвар ногдуулах ашиг (татварын алдагдал)-ыг тодорхойлоход татвар ногдох орлогод үүсэх түр зөрүү юм.

- хасагдах түр зөрүү гэдэг нь хөрөнгө эсвэл өр төлбөрийн дансны үнийг нөхөх эсвэл барагдуулах үед ирээдүйн татвар ногдуулах ашиг (татварын алдагдал)-ыг тодорхойлоход татвар ногдох орлогоос хасагдах дүнгээс үүсэх түр зөрүү юм.

03. НЯГТЛАН БОДОХ БҮРТГЭЛИЙН ҮНЭЛГЭЭ БА ТООЦООЛОЛ

Компаний удирдлага санхүүгийн тайлан бэлтгэхэд тайлант үеийн орлого, зардал, хөрөнгө болон өр төлбөрүүдэд нөлөөлөхүйц үнэлгээ, тооцоолол, таамаглалыг боловсруулах шаардлагатай тулгардаг. Эдгээр таамаг тооцооны эргэлзээтэй дүнг ирээдүйн хөрөнгө ба өр төлбөрт нөлөөлөхүйц материаллаг бол тохируулах бичилт хийдэг.

а) Тооцоололын эх үүсвэр

Санхүүгийн тайлангийн өдрөөрхи ирээдүйн үйл ажиллагааны тухай авч үзэж байгаа гол тооцоолол болон эргэлзээтэй тооцооллын эх үүсвэр нь дараагийн тайлант жилд уг хөрөнгийн дүнд материаллаг тохируулах бичилт хийх эрсдэл бий болоход нөлөөлдөг. Ирээдүйд нөлөөлж болох тооцооллыг доор тайлбарлав.

Барилга, тоног төхөөрөмжийн элэгдэл

Барилга, тоног төхөөрөмжийг тэдгээрийн ашиглалтын хугацаанд үндэслэн шулуун шугамын аргаар элэгдүүлдэг. Барилга, тоног төхөөрөмжийн ашиглалтын хугацааг аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын хуулийн дагуу 10-аас 40 жилийн хооронд байна гэж удирдлага үздэг. Ашиглах хугацаа, технологийн дэвшилээс үүдэн тооцоолсон ашиглах хугацааны өөрчлөлт нь ашиглах хугацааны хэмнэлт болон эдгээр хөрөнгийн үлдэх өртөгт нөлөөлдөг тул дараагийн жилүүдийн элэгдлийн зардлыг дахин хянах шаардлагатай байдаг.

б) Хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралт

Компани нь хөрөнгийн үнэ цэнэ буурч болзошгүй болохыг илтгэх шинж тэмдэг байгаа эсэхийг тайлант үе бүрийн эцэст үнэлэх хэрэгтэй. Хэрэв ийм ямар нэг шинж тэмдэг илэрвэл компани хөрөнгийн нөхөгдөх дүнг тооцоолох ёстой. Нөхөгдөх дүн нь хөрөнгө эсвэл хөрөнгө бий болгогч нэгжийн бууруулах зардлыг хассан бодит үнэ цэнэ ба ашиглалтын үнэ цэнийн аль их нь байна.

в) Хойшлогдсон татварын хөрөнгийг хүлээн зөвшөөрөх

Хэрэглээгүй татварын алдагдал, татварын өглөг болон хасагдах түр зөрүүгээс үүссэн хойшлогдсон татварын хөрөнгийг хүлээн авахаар тооцоолсон дүнгээр хэмжиж, бүртгэдэг. Ашиглаж байгаа татварын хувь нь хуулийн дагуу байх ба балансын хугацаанд хүчин төгөлдөр мөрдөгдсөн байна. Хойшлогдсон хөрөнгийн дүнг тооцоолохдоо, хүлээгдэж байгаа татварын ашгийг компаний үйл ажиллагааны нөхцөлтэй уялдуулан тооцооллыг гаргах ба удирдлагын заавар журмын дагуу гүйцэтгэх шаардлагатай. Уг тооцооллын ямар нэг өөрчлөлтийг хойшлогдсон татварын хөрөнгөөр бүртгэж, дараагийн жилүүдэд ашгаар тусгана.

г) Нэмэгдсэн өртгийн албан татварын тооцоолол

Компанийн импортлосон буюу экспортлосон бараа, үйлдвэрлэсэн буюу борлуулсан бараа, гүйцэтгэсэн ажил, үзүүлсэн үйлчилгээнд нэмэгдсэн өртгийн албан татвар ногдуулна. Тус компани одоогоор экспортод бараа, бүтээгдэхүүн гаргаагүй, экспортод гаргасан бараа, ажил, үйлчилгээний нэмэгдсэн өртгийн албан татварын хувь, хэмжээ тэг хувьтай тэнцүү байна. Харин импортлосон, үйлдвэрлэсэн, борлуулсан бараа, гүйцэтгэсэн ажил, үзүүлсэн үйлчилгээний хувьд албан татвар тооцох үнэлгээний 10 хувиар ногдуулна.

Орлого, зардал болон хөрөнгө нь нэмэгдсэн өртгийн албан татварыг хасч цэвэр дүнгээр тусгагдаг бол авлага ба өглөгийг балансад тусгахдаа НӨАТ багтсан дүнгээр тусгадаг. Татварын

Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга 2022.12.31

байгууллагаас буцаан авах НӨАТ болон төлөх дүн нь балансын хэсэгт авлага, өглөгөөр тусад нь тусгадаг.

е) Нэгж хувьцаанд ногдох ашиг

Тусдаа санхүүгийн тайлан бэлтгэдэг аж ахуйн нэгж нь зөвхөн орлогын тайландаа нэгж хувьцаанд ногдох ашгийн мэдээллийг тусгана. Нэгж хувьцаанд ногдох суурь ашгийг тооцоолоход энгийн хувьцааны тоо нь тайлангийн хугацаанд эргэлтэнд байсан энгийн хувьцааны жинлэсэн дундаж тоо байна.

г) Ажилчдын тэтгэвэр тэтгэмж, нийгмийн даатгалын шимтгэл

Ажилчдын тэтгэмж гэдэгт ажилтаны аж ахуйн нэгжид үзүүлсэн үйлчилгээний хариу болгон аж ахуйн нэгжийн зүгээс олгож буй бүх төрлийн халамж, шагнал юм.

Тогтоосон шимтгэлийн төлөвлөгөө гэдэг нь ажил олгогч аж ахуйн нэгж өөр нэг тусдаа аж ахуйн нэгж (сан)-д тогтмол шимтгэлийг төлөх бөгөөд хэрэв уг сан нь ажилчдын одоогийн болон өнгөрсөн хугацаанд холбогдох тэтгэмжүүдийг төлөхөд хүрэлцэхүйц хөрөнгөтэй байвал ажил олгогч цаашид тэтгэмжийн төлбөрийг үргэлжлүүлэн төлөх хууль зүйн болон үүсмэл үүрэг хүлээгэдгүй ажил эрхлэлтийн дараах тэтгэмжийн төлөвлөгөө юм.

Монгол Улсын Нийгмийн даатгал болон Эрүүл мэндийн даатгалын тухай хуулийн дагуу ажиллагчдад олгосон цалин, түүнтэй адилтгах орлогод даатгуулагч 11.5 хувиар, ажил олгогч 12.5 хувиар тооцож нийгмийн даатгал болон эрүүл мэндийн даатгалын шимтгэл төлдөг. Ажил олгогчийн шимтгэлийг төлөхөөр хуримтлуулан дэлгэрэнгүй орлогын тайланд тусган харуулдаг.

Компани нь нийгмийн даатгалын системд ажил олгогчоос төлдөг нийгмийн даатгалын шимтгэлийн төлбөрөөс өөр тэтгэвэрт гарах үеийн тэтгэмжийг олгодоггүй.

г) Хувь хүний орлогын албан татвар

Хувь хүний орлогын албан татварын тухай хуулийн дагуу ажил олгогч тухайн ажилтаны цалингийн орлогоос 10 хувь суутган тооцож төсөвт шилжүүлэн төлдөг.

Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга 2022.12.31

04. МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ

Мөнгөн хөрөнгө нь касс дахь бэлэн мөнгө, харилцах дансан дахь мөнгөнөөс бүрдэх байгаа бөгөөд Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх албанаас харилцах дансанд шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаагаар битүүмжилсэн байна. Гэвч Гомбожав овогтсий Манлайбаярын нэрээр ХААН Банкны 5075433113 (MNT) тоот дансаар байгууллагын гүйлгээ хийж буй нь дээрх ажиллагаатай харшлаагүй зөвшөөрсөн тайлбар тодруулга гарган өгөхийг анхааруулж байна.

Тус компанийн 2021 оч болон 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний байдлаар Мөнгөн хөрөнгө дараах байдалтай байна. Касс дахь мөнгөн хөрөнгийг сар бүр тослж баталгаажуулаагүй ба харилцах дансны банкны хуулгын үлдэгдэл 13,767,573.957/ бүртгэлийн үлдэгдлээс 1-1,786,607/ дутуу зөрүүтэй, банкны дансдын үлдэгдлийг баталгаажилт хийжээгүй байна.

Сангийн Яамны Е баланс тайлангийн үгдэгдлүүд зөрүүтэй тайлагнасныг залруулах шаардлагатай байна

№	Үзүүлэлт	2021.12.31	2022.12.31
1	Касс дахь мөнгө	269,592,029.00	208,985,925.00
2	Банкин дахь мөнгө	462,443.00	3,769,361.00
3	Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө		
4	Нийт дүн	270,054,473.00	212,755,286.00

Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга 2022.12.31

05. ДАНСНЫ АВЛАГА

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний байдлаар Дансны авлага дараах байдалтай байна. Дансны авлагыг тооцоо нийлсэн актаар бүрэн баталгаажуулаагүй буюу зарим аж ахуйн нэгж байгууллагын үлдэгдэл тооцоо нийлсэн акттай зөрүүтэй ба хуулийн этгээдүүдийн тооцоог 100 хувь баталгаажуулахыг анхааруулж байна.

№	Үзүүлэлт	Дансны авлага
1	Эхний үлдэгдэл	1,757,472,348.00
2	Нэмэгдсэн	7,837,393,800.00
3	Хасагдсан (-)	3,987,998,100.00
	Гөлөгдсөн	
	Найдваргүй болсон	
4	Эцсийн үлдэгдэл	5,606,868,048.00

06. ТАТВАР, НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ШИМТГЭЛИЙН АВЛАГА

№	Үзүүлэлт	2021.12.31	2022.12.31
1	ААНОАТ-ын авлага		
2	НӨАТ-ын авлага	314,120,016.00	314,120,016.00
3	НДШ-ийн авлага		
4	ХХОАТ-ийн авлага		
5	Бусад татварын тооцоо		
6	Нийт	314,120,016.00	314,120,016.00

НӨАТ-ын авлага өмнөх оны үлдэгдэл барагдуулаагүй.

07. БУСАД БОГИНО ХУГАЦААТ АВЛАГА

2021 он болон 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний байдлаар Бусад авлагын үлдэгдэл өссөн дараах байдалтай байна.

№	Үзүүлэлт	2021.12.31	2022.12.31
1	Холбоотой талаас авлага (эргэлтийн хөрөнгөнд хамаарах дүн)	1,216,949,540.00	1,445,452,771.00
2	Ажиллагчдаас авах авлага		
3	Ногдол ашгийн авлага		
4	Хүүний авлага		
5	Богино хугацаат авлагын бичиг		
6	Бусад талуудаас авах авлага	70,450,490.00	70,450,490.00
7	Найдваргүй авлагын нөөц /Бусад авлага/		
8	Нийт дүн	1,287,400,030.00	1,515,903,261.00

Холбоотой талаас авлага тооцоог нэмэгдүүлсэн, бусад талуудаас авах авлага өмнөх оны үлдэгдэл барагдуулаагүй авлагын бууруулаагүй шалтгааныг тодруулан эрсдэлээс сэргийлэн тодруулга тайлангийн үлдэгдлийг баталгаажуулах шаардлагатай байна.

Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга 2022.12.31

08. БАРАА МАТЕРИАЛ

2021 он болон 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний байдлаар Бараа материал дараах байдалтай байна.

№	Үзүүлэлт	Бараа материалын төрөл				Нийт дүн
		Түүхий эд материал	Хангамжын материал	Сэлбэг хэрэгсэл	Бусад бараа материал	
1	Эхний үлдэгдэл (өртгөөр)	217,942,867.00		70,000,000.00		287,942,867.00
2	Нэмэгдсэн дүн	3,477,775,695.00	23,781,745.00	74,148,158.00	111,489,091.00	3,687,194,690.00
3	Хасагдсан дүн (-)	3,514,838,197.00	23,322,105.00		111,489,091.00	3,649,649,393.00
4	Эцсийн үлдэгдэл (өртгөөр)	180,880,365.00	459,641.00	144,148,158.00		325,488,164.00
5	Үнийн бууралт гарз (-)					
6	Үнийн бууралтын буцаалт					
7	Дансны цэвэр дүн*	180,880,365.00	459,641.00	144,148,158.00		325,488,164.00
7.1	Эхний үлдэгдэл	217,942,867.00		70,000,000.00		287,942,867.00
7.2	Эцсийн үлдэгдэл	180,880,365.00	459,641.00	144,148,158.00		325,488,164.00

09. БОРЛУУЛАХ ЗОРИЛГООР ЭЗЭМШИЖ БУИ ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГӨ (ЭСВЭЛ БОРЛУУЛАХ БҮЛЭГ ХӨРӨНГӨ) БОЛОН ӨР ТӨЛБӨР

№	Үзүүлэлт	2021.12.31	2022.12.31
1	Борлуулах зорилгоор эзэмшиж буй эргэлтийн бус хөрөнгө	449,013,455.00	1,809,448,500.00

Борлуулах зорилгоор эзэмшиж буй эргэлтийн бус хөрөнгө нэмэгдсэн талаар тайлбар баталгаажилт гарган тайлагнах

10. УРЬДЧИЛЖ ТӨЛСӨН ЗАРДАЛ, ТООЦОО

2021 он болон 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний байдлаар Урьдчилж төлсөн зардал, тооцоо өссөн шалтгааныг тодруулах шаардлагатай байна.

№	Үзүүлэлт	2021.12.31	2022.12.31
1	Урьдчилж төлсөн зардал	85,411,000.00	424,566,108.00
2	Урьдчилж төлсөн түрээс, даатгал	45,341,500.00	
3	Бэлтгэн нийлүүлэгчид төлсөн урьдчилгаа төлб		
4	Бусад урьдчилж төлсөн зардал		
5	Нийт дүн	130,752,500.00	424,566,108.18

Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга 2022.12.31

11. ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ

2022 оны байдлаар компанийн Үндсэн хөрөнгийн хөдөлгөөн элэгдлийн хувь хэмжээг ашиглалтын жил тооцоог өгөх.

№	Үзүүлэлт	Газрын сайжруулалт	Барилга байгуулалт	Машин, тоног төхөөрөмж	Тээврийн хэрэгсэл	Тавилга эд хогшил	Компьютер, бусад хэрэгсэл	Бусад үндсэн хөрөнгө	Нийт дүн
1	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ /Өргөтгөл/								
1.1	Эхний үлдэгдэл	850,000,000.00	229,173,883.00	4,946,435,073.00	7,416,614.00	19,306,663.00	14,892,045.00	45,000,000.00	6,179,224,279.00
1.2	Нэмэгдсэн дүн						5,522,182.00		5,522,182.00
1.3	Хасагдсан дүн (-)								
1.6	Эцсийн үлдэгдэл	850,000,000.00	229,173,883.00	4,946,435,073.00	7,416,614.00	19,306,663.00	20,414,227.00	45,000,000.00	6,184,746,461.00
2	ХУРИМТЛАГДСАН ЭЛЭГДЭЛ								
2.1	Эхний үлдэгдэл		(150,161,820.00)	(2,599,875,879.00)	(49,555,462.00)	(13,568,730.00)	(14,892,045.00)	(4,500,000.00)	(2,832,053,937.00)
2.2	Нэмэгдсэн дүн		(9,166,955.00)	(494,643,507.00)	(7,416,614.00)	(1,930,666.00)		(4,500,000.00)	(517,662,790.00)
	Байгуулсан элэгдэл		(9,166,955.00)	(494,643,507.00)	(7,416,614.00)	(1,930,666.00)		(4,500,000.00)	(517,662,790.00)
2.2	Хасагдсан дүн								
2.4	Эцсийн үлдэгдэл		(159,328,775.00)	(3,094,519,387.00)	(56,971,230.00)	(15,499,396.00)	(14,892,045.00)	(9,000,000.00)	(3,349,736,727.00)
3	ДА-ИСНЫ ЦЭВЭР ДҮН	850,000,000.00	69,845,108.00	1,851,915,687.00	17,319,490.00	3,807,267.00	5,522,182.00	36,000,000.00	2,835,009,734.00
3.1	Эхний үлдэгдэл	850,000,000.00	79,012,063.00	2,346,559,194.00	25,361,152.00	5,737,934.00		40,500,000.00	3,347,170,342.00
3.2	Эцсийн үлдэгдэл	850,000,000.00	69,845,108.00	1,851,915,687.00	17,319,490.00	3,807,267.00	5,522,182.00	36,000,000.00	2,835,009,734.00

Үндсэн хөрөнгийн элэгдлийн хувь хэмжээг тооцоож буй дүрэм зугамыг хянан шалгуулах шаардлагатай байна.

Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга 2022.12.31

12. БИЕТ БУС ХӨРӨНГӨ

2022 оны байдлаар компанийн Биет бус хөрөнгийн хөдөлгөөн дараах байдалтай байна.

№	Үзүүлэлт	2021.12.31	2022.12.31
1	Зохиогчын эрх	72,633,176.00	72,633,176.00

13. ДАНСНЫ ӨГЛӨГ

2021 он болон 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний байдлаар Дансны өглөг өмнөх оноос барагдуулаагүй ба тооцоо нийлсэн актаар 100 хувь баталгаажуулан ажиллах.

№	Үзүүлэлт	2021.12.31	2022.12.31
1	Дансны өглөг	1,484,530,155.00	1,484,530,155.00
2	Төлөгдөх хугацаандаа байгаа	1,416,867,604.00	1,416,867,604.00
3	Хугацаа хэтэрсэн		
4	Нийт дүн	1,484,530,155.00	1,484,530,155.00

14. ТАТВАР ШИМТГЭЛИЙН ӨГЛӨГ

2021 он болон 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний байдлаар Татвар, шимтгэлийн өглөг буураагүй өссөн нь төсөвт төлөх үүргээ биелүүлээгүй байна.

№	Үзүүлэлт	2021.12.31	2022.12.31
1	НӨАТ-ын тооцоо	524,994,472.00	658,148,778.00
2	ААНОАТ тооцоо /ТТ-02 Нийтлэг/	25,735,514.00	26,009,884.00
3	ХХОАТ-ын тооцоо /Суутган-1/	75,826,674.00	87,724,058.00
4	ХХОАТ-ын тооцоо /Суутган-2/ ТТ-12		
5	Бусад татварын тооцоо		
6	ААНОАТ тооцоо /ТТ-13 Бусдаас суутгасан/		
7	Нийт дүн	626,556,660.00	771,882,721.00

15. БОГИНО ХУГАЦААТ ЗЭЭЛ БА ХҮҮНИЙ ӨГЛӨГ

2021 он болон 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний байдлаар Богино хугацаат зээл болон зээлийн хүүний өглөг дараах байдалтай байна. Зээлийн өмнөх оны үлдэгдэл буураагүй байна.

№	Үзүүлэлт	2021.12.31	2022.12.31
1	Богино хугацаат зээл	8,000,000.00	8,000,000.00
2	Төлөгдөх хугацаандаа байгаа	8,000,000.00	8,000,000.00
3	Хугацаа хэтэрсэн		
4	Нийт дүн	8,000,000.00	8,000,000.00

Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга 2022.12.31

16. БУСАД БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР

2021 он болон 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний байдлаар бусад богино хугацаат өр төлбөр өмнөх оныг барагдуулаагүй ба тайлант үед өссөн, тооцоо нийлсэн актаар 100 хувь баталгаажуулан ажиллах шаардлагатай байна.

№	Үзүүлэлт	2021.12.31	2022.12.31
1	Бусад богино хугацаат өр төлбөр	1,416,867,604.00	6,702,683,412.00
2	Нийт дүн	1,416,867,604.00	6,702,683,412.00

17. ЭЗЭМШИГЧИЙН ӨМЧ

№	Үзүүлэлт	2021.12.31	2022.12.31
1	Хувьцаа	6,500,500,000.00	6,500,500,000.00
2	Нийт дүн	6,500,500,000.00	6,500,500,000.00

18. БОРЛУУЛАЛТЫН ОРЛОГО БОЛОН БОРЛУУЛАЛТЫН ӨРТӨГ

№	Үзүүлэлт	2021.12.31	2022.12.31
1	Борлуулалтын орлого:		
1.1	Бараа бүтээгдэхүүн борлуулсны орлого	778,404,182.00	4,825,269,684.00
1.2	Ажил үйлчилгээ борлуулсны орлого		
1.3	Нийт борлуулалтын орлого	778,404,182.00	4,825,269,684.00
2	Борлуулалтын буцаалт, хөнгөлөлт, үнийн бууралт /-/		
3	Цэвэр борлуулалт	778,404,182.00	4,825,269,684.00
4	Борлуулалтын өртөг:		
4.1	Борлуулсан бараа, бүтээгдэхүүний өртөг	859,337,822.00	3,520,135,551.00
4.2	Борлуулсан ажил, үйлчилгээний өртөг		
4.3	Нийт борлуулалтын өртөг	859,337,822.00	3,520,135,551.00

Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга 2022.12.31

19. ЕРӨНХИЙ БА УДИРДЛАГЫН ЗАРДАЛ

2021 он болон 2022 оны Ерөнхий ба удирдлагын зардал дараах байдалтай байна.

№	Тзүүлэлт	2021.12.31			2022.12.31		
		БорМар	ЕрУд	Нийт	БорМар	ЕрУд	Нийт
1	7001 Ажиллагчдын цалингийн зардал		17,418,181.00	17,418,181.00	142,575,262.00	18,000,000.00	160,575,262.00
2	7002 ААН-ээс төлсөн НДШ-ийн зардал		2,197,636.00	2,197,636.00	18,942,881.00	2,394,000.00	21,336,881.00
3	7003 Албан татвар, төлбөр, хураамж		5,083,504.00	5,083,504.00		15,302,000.00	15,302,000.00
4	7004 Томилотын зардал					45,909,091.00	45,909,091.00
5	7005 Бичиг хэргийн зардал					15,950,760.00	15,950,760.00
6	7006 Шуудан холбооны зардал						
7	7007 Мэргэжлийн үйлчилгээний зардал						
8	7008 Сургалтын зардал					2,720,000.00	2,720,000.00
9	7009 Сонин сэтгүүл захиалгын зардал						
10	7010 Даатгалын зардал						
11	7011 Ашиглалтын зардал					13,723,084.00	13,723,084.00
12	7012 Засварын зардал					64,099,091.00	64,099,091.00
13	7013 Элэгдэл, хорогдлын зардал					517,682,790.00	517,682,790.00
14	7014 Түрээсийн зардал		3,456,000.00	3,456,000.00		9,410,473.00	9,410,473.00
15	7015 Харуул хамгаалалтын зардал					29,100,000.00	29,100,000.00
16	7016 Цэвэрлэгээ үйлчилгээний зардал					340,341.00	340,341.00
17	7017 Тээврийн зардал					279,767,500.00	279,767,500.00
18	7018 Шатахууны зардал					31,264,615.00	31,264,615.00
19	7019 Хүлээн авалтын зардал					20,353,426.00	20,353,426.00
20	7020 Зар сурталчилгааны зардал		350,000.00	350,000.00		551,665.00	551,665.00
21	7021 Бусад зардал		11,348,234.00	11,348,234.00		74,303,460.00	74,303,460.00
22	Нийт дүн		39,853,556.00	39,853,556.00	161,518,143.00	1,140,872,295.00	1,302,390,438.00

ДУНДИАНХАЙДАЙ АУДИТ ХХК

